

Protokoll Brukarrådet 2021-02-11

Tid:	9.00-12.00
Plats:	Teams
Närvarande:	Linda Bergfeldt, Afasiförbundet Elisabeth Ljungdahl, Nationella skolbiblioteksgruppen (NSG) Klas Nelfelt, Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB) Victoria Sjöström, Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB) Håkan Thomsson, Synskadades Riksförbund (SRF) Joakim Uppsäll-Sjöström, Dyslexiförbundet Magnus Larsson, MTM Cecilia Broberg, MTM Maria O'Donnell, MTM Hillevi Sundholm, MTM
Förhinder:	Marija Hane, Föreningen för regional biblioteksverksamhet Lisa Åström, Sveriges Dövas Riksförbund
Medverkande MTM	Maria Dietrichson, Omvärldstrateg Daniel Frelén, Verksamhetsutvecklare för det offentliga Maria Ohlsson, Produktägare Legimus
Inbjuden gäst	Stefan Johansson, Begripsam
Dagens antecknare:	Hillevi Sundholm

Mötets öppnande

Cecilia Broberg hälsar alla välkomna och går igenom dagens agenda.

Läget på MTM

Magnus Larsson berättade om läget på MTM och om hur myndigheten hanterar verksamheten under de rådande förutsättningarna.

Produktionen löper på enligt plan och vi arbetar på i de spår som finns utarbetade. Det fungerar väl även om vi också har mycket utvecklingsarbete att göra vad gäller kvalitén. Synpunkter på våra produkter välkomnas.

Vi har flera utvecklingsprojekt och initiativ igång, flera av dem fick stå på vänt under omlokaliseringen, däribland plattformsbudet i Legimus som vi kommer höra mer om idag.

Ett stort fokus i vårt arbete är att få en ännu bättre förståelse för våra läsare och deras behov. Det är det som kommer leda oss framåt.

Lägesrapport om plattformsbudet i Legimus

Maria Ohlsson

På mötet i augusti förra året informerade vi om att vi tagit beslut om att gå över till en ny teknisk plattform för Legimus. Den nuvarande plattformen är ålderdomlig och bygger på en produkt som inte utvecklas längre.

Projektet fokuserar på att säkra driften, inte att göra en omdesign av Legimus eller att förändra funktioner. Men i den mån vi kan har vi ändå chansen att göra efterfrågade förbättringar.

Under hösten inledde vi ett samarbete med HiQ, ett IT-konsultbolag, som fick i uppgift att göra en förstudie för att skapa sig en bild av tjänsten och de tekniska förutsättningarna.

HiQ har definierat fem designprinciper som ska genomsyra nya Legimus:

- Anpassad till dig.
- Fokusera på en sak i taget.
- Tillgängligt och tydligt för alla.
- Hjälps där det behövs.
- Locka till läsning.

Förstudien avslutades med en rapport som gav ett förslag på hur den nya lösningen ska byggas, tidsplan och kostnadsestimat. Nu har vi inlett den andra fasen där den nya plattformen ska byggas.

I diskussionen som följde togs bland annat följande saker upp:

1. Det skulle underlätta för många användare om MTM gav personlig support vid lanseringen.

MTM svarar: Vi har redan gjort justeringar vad gäller svarstjänsten för att stärka upp i första linjen och vi tittar även på hur vi kan stärka upp vid själva lanseringen. Vi vill gärna få in era tankar kring om detta, vilket vi kommer återkomma till.

2. För flera av grupperna är det svårt att göra inställningar själva och det viktigt att support och stöd finns direkt. I ljuset av detta bör principen vara att det är så enkelt som möjligt och att de som har kunskapen och förmågan kan göra anpassningar, snarare än tvärtom.

MTM svarar: Detta är mycket värdefull input. Principerna som HiQ har definierat har ännu inte brutits ner och konkretiserats, vad de betyder i faktiska designlösningar, men det är något vi väldigt gärna vill prata mer om. Även tillsammans med HiQ:s designer. Både Afasiförbundet och SRF intresserade av att vara med på ett sådant möte.

3. Från förmedlarnas sida är det viktigt att känna till vilka anpassningar som är möjliga för att de ska kunna berätta om dessa till användarna.

MTM svarar: Vi håller på att upprätta en kommunikationsplan för våra olika användargrupper, och förmedlarna är en viktig grupp.

Tack för alla värdefulla tankar och synpunkter. Om det finns frågor eller ytterligare kommentarer går det bra att kontakta Maria. Hillevi delar Marias e-postadress efter mötet.

Taltidningsutredningen

Daniel Frelén

Daniel leder arbetet med taltidningsutredningen. Utredningen ska lämnas in till Kulturdepartementet i slutet av februari. På föregående möte genomfördes en workshop på detta tema. Här är en kort avrapportering om vilket håll MTM har gått i utredningen, även om den inte är helt klar ännu.

Vi har en medieutveckling som går snabbt och där taltidningen inte riktigt hunnit med i den utvecklingen. I utredningen kommer vi föreslå en rad aktiviteter för att dels anpassa taltidningsverksamheten, dels främja mediasektorns tillgänglighet generellt. I dagsläget är det bara tryckta dagstidningar som omfattas. Där tittar vi på hur man kan få en mer dynamisk läsning, där man kan ta del av gratistidningar och kommun- och regiontidningar. Även samhällsinformation är ett område som skulle kunna förmedlas i taltidningsstrukturen. Det är viktigt att kunna nå ut i så många format som möjligt så fort som möjligt. Detta kommer vi prata höra mer om i nästa agendapunkt, Samhällsinformation under pandemin.

Vi hoppas att den typen av reformer och aktiviteter kan dra till sig fler prenumeranter och användningen av fjärrlån genom biblioteken, något som idag är en tilläggstjänst, kommer öka.

Detta är huvuddragen. Om ni har specifika frågor tveka inte att höra av er. Vi kommer även återkomma till det här arbetet längre fram när vi vet hur taltidningsverksamheten kommer påverkas. Hillevi kommer dela Daniels e-postadress efter mötet.

Krisinformation: Samhällsinformation under pandemin

Daniel Frelén

Gäst: Stefan Johansson, Begripsam

Vi har två uppdrag, dels ett främjandeuppdrag till det offentliga Sverige, dels ett uppdrag med kompletterande samhällsinformation, där vi bland annat har gjort utskick på punkt.

Begripsam har för MTM:s räkning genomfört en undersökning om hur samhällsinformationen har fungerat för MTM:s målgrupper under pandemin. Undersökningen inkluderar ett 50-tal personer som har intervjuats eller deltagit i fokusgrupper, vilka i huvudsak genomfördes i slutet av 2020.

En av anledningarna till att vi tog initiativet till den här undersökningen var att vi inte ville att tillgänglighetsperspektivet skulle gå förlorat när myndigheter gör uppföljningar på hur informationen har nått under pandemin. Utöver att vi samlar på oss kunskap om läsarna är detta ett sätt att bjuda in oss själva till andra myndigheter och prata och jobba mer aktivt i vårt främjande uppdrag i offentlig sektor.

Stefan Johansson från Begripsam presenterar resultaten från undersökningen. Rapporten finns som bilaga till protokollet, en sammanfattning av resultaten finns på sida 7.

Diskussion

Ledamöterna som representerar brukarorganisationer bekräftar bilden som Begripsam ger i sin rapport. Här följer några kommentarer:

- För gruppen dövblinda har det varit svårt att sortera bland all information. Problemet är inte att det inte finns tillgänglig information utan problemet är att det saknas sammanställningar.
- Ur gruppen personer med afasi har man haft svårt att ta till sig information under pandemin. Många vill kunna följa med i nyhetssändningar och hålla sig uppdaterade, men det har varit svårt att få tag på och hitta informationen på anpassad svenska, och den som funnits har ofta varit inaktuell. Många är beroende av att någon person i närheten förmedlar information.
- Det borde vara självklart under en kris att inte släppa någon information innan det finns lättläst sammanfattning som kommer först.
- När information på punktskrift väl kom igång har det fungerat bra. Däremot för de personer inom synskadegruppen som inte läser punktskrift utan som läser med förstoring eller tal har det inte funkat bra. Det har varit svårt att få tag på information.

Vad MTM gör härnäst

Begripsams rapport har precis blivit klar. Det ska bli väldigt intressant att ta det arbetet vidare såväl internt som med andra myndigheter, vilket vi gör kontinuerligt. Rapporten välkomnas bland de myndigheter som MTM haft kontakt med under pandemin och vi har goda förhoppningar om att kunna ta detta vidare och utvecklas tillsammans.

Workshop kring arbetssätt och sammansättning i Brukarrådet

Cecilia Broberg

Workshopledare: Maria Dietrichson

Bakgrund till workshopen är att vi efter drygt ett år i Malmö och sex år efter Brukarrådets instiftande känner att detta är en lämplig tidpunkt att stanna upp

och diskutera hur arbetet i Brukarrådet har fungerat och vad som kan bli ännu bättre framåt. Under förberedelserna av workshopen har vi gått tillbaka till vår instruktion, där står:

”9 a § Inom myndigheten finns ett rådgivande organ som benämns brukarråd. Det rådgivande organet ska främja kontakter med målgrupper, intresseorganisationer och förmedlare och bistå myndigheten i frågor som rör det nationella kunskapscentret.” Förordning (2014:1584). Vidare står det att ordförande är myndighetschefen och rådet består av nio medlemmar.

Inför mötet skickades följande tre frågeställningar ut, som ligger till grund för dagens diskussion:

- Vad har varit värdet för dig och din organisation med att vara med i MTM:s brukarråd?
- Vilka frågor skulle du vilja arbeta med inom rådet?
- Finns det något perspektiv eller någon organisation som du ser saknas i rådet idag?

Vad har varit värdet för dig och din organisation med att vara med i MTM:s brukarråd

Här följer huvuddragen i det samtal som följde:

- Alla upplever det som givande att sitta med i brukarrådet, att det ger en överblick om hur MTM jobbar.
- Flera uttrycker att det är värdefullt att både få diskutera stora övergripande frågor kring vad som är på gång myndigheten och gå i lite mer detaljerade frågor.
- Det finns ett värde att såväl påminna om enskilda målgruppers behov som få inblick i varandras behov. Ibland ser man att det behövs olika lösningar, och ibland gemensamma.
- Flera påpekar vikten av att kunna föra dialog vid sidan om också, men då är det viktigt att fler blir inbjudna och att alla känner till att dessa äger rum, i de fall frågorna inte är specifikt rör en målgrupp.
- Ett par ledamöter uttrycker att det kan vara svårt att föra informationen vidare och tillbaka till sin egen organisation. Detta tar vi gärna en fortsatt diskussion vid senare tillfälle hur vi kan underlätta för att ni ska kunna föra information vidare.
- Med på mötet var en av ledamöterna som företräder förmedlarna. Hon påpekar att på det stora hela är det intressant och bra att vara med, men att diskussionerna inte alltid riktigt rör dem som organisation och att det därför skulle kunna finnas ett värde att ibland dela upp sig under diskussionerna.

Vilka frågor skulle du vilja arbeta med inom rådet?

Här nämns bland annat att Brukarrådet får tidigt vara med i arbetet och få vara del av ”framtidsspaningar”, att det är viktigt att genomföra breda användarstudier och att ha breda brukarpaneler eftersom det finns så många olika användargrupper inom varje grupp. En annan fråga som dök upp är att det finns många personer som myndigheten inte når.

Finns det något perspektiv eller någon organisation som saknas i rådet idag?

Här nämns mångspråksperspektivet, trötthetsperspektivet och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, samt att väldigt många personer har flera och samverkande funktionsnedsättningar. Även en kommentar kring att Riksförbundet Attention tidigare har suttit med i Brukarrådet.

Hur vi tar detta vidare

Vi kommer nu samla oss internt och både titta på de synpunkter som ni har lyft upp här idag tillsammans med vår egen analys av hur vi vill förbättra oss och hur vi vill jobba framåt. I och med att era förordnanden går ut vid halvårsskiftet juni/juli, så vi kommer återkoppla till er innan nästa möte, ifall det kommer påverka er i någon form kring tillsättning av ledamöter eller arbetsätt i rådet. Vi kommer även följa upp detta på nästa möte.

Stort tack för era tankar och synpunkter. Om ni kommer på något ytterligare är ni välkomna att skicka in dessa till Hillevi.

Gemensamt möte mellan Punktskriftsnämnden och Vetenskapliga rådet

Maria O'Donnell

Som del av vårt utvecklingsarbete av råden och nämnderna planerar vi ett gemensamt möte mellan Punktskriftsnämnden och Vetenskapliga rådet den 27 maj då ska vi prata om bildbeskrivningar. Mötet är inplanerat kl 9.30-15.00, men kan komma att bli kortare. Vi håller fortfarande på att planera mötet.

Bland annat kommer Yvonne Eriksson från Vetenskapliga rådet hålla en presentation, Punktskriftsnämnden kommer prata om sitt perspektiv på bildbeskrivningar, och vi kommer bjuda in personer från MTM:s produktion. Det skulle vara oerhört värdefullt om ni med brukarperspektivet vill vara med. Är detta angeläget för er?

Dyslexiförbundet, SRF och FSDB uttrycker att det här är ett viktigt område för deras medlemmar och vill vara med på mötet. Afasiförbundet tycker också det är ett viktigt, men känner att deras behov kommer täckas in ändå.

MTM uppskattar att intresset från ledamöterna är så stort. Maria kommer återkomma till de ledamöter som vill delta med mer information, samt också ha ett möte i förväg för att få input till hur vi ska lägga upp mötet så att det blir givande för alla parter som kommer delta.

Det går bra att kontakta Maria eller Hillevi om någon mer vill delta den 27 maj.

Nästa möte

Nästa möte är den 20 maj kl. 9-12. Även detta möte kommer äga rum i Teams.

Mötet avslutas

Magnus tackar alla för ett givande möte.

Cecilia avslutar mötet.